

Zaključni izpit iz slovenščine v srednjih poklicnih šolah

mag. Andreja Čuk, ZRSŠ
andreja.cuk@zrss.si

4., 5. marec 2013

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Zakonska podlaga za izvedbo ZI iz slovenščine

- Pravilnik o zaključnem izpitu

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200856&stevilka=2410>

- Izpitni katalog za zaključni izpit – slovenščina (SPI)
Strokovni svet RS za splošno izobraževanje dne 15. 2. 2007

SPI IZPITNI KATALOG ZA ZAKLJUČNI IZPIT SLOVENŠČINA

Za nove programe **srednjega poklicnega izobraževanja (SPI)**, pripravljene v skladu z *Izhodišči za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja*, Ljubljana: MŠZŠ, CPI, SSPSI, 2001.

Določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 99. seji dne 15. 2. 2007

KAZALO

UVOD	2
1. SPLOŠNI CILJI POUKA	2
2. CILJI ZAKLJUČNEGA IZPITA	3
3. IZPITNI STANDARD	4
JEZIK	4
KNJIŽEVNOST	8
Književna besedila	9
Prvine književnih besedil	10
4. ZGRADBA IZPITA	10
5. TRAJANJE IZPITA	11
6. VREDNOTENJE IN OCENJEVANJE	11
7. SHEMA IZPITA	12

Pravilnik o zaključnem izpitu

- 3. člen: zaključni izpit iz slovenščine se opravlja v skladu z izpitnim katalogom ustno in pisno.
- 6. člen (oprostitvev opravljanja izpita): kandidat, ki je v **zaključnem letniku** pri slovenščini dosegel oceno **odlično**, je pri ZI oproščen opravljanja tega izpita.
- 12. člen (šolska izpitna komisija): izpraševalec je praviloma učitelj ustreznega strokovnega področja, ki je dijake poučeval v zaključnem letniku.

Izpitni katalog za zaključni izpit

SPLOŠNI CILJI ZAKLJUČNEGA IZPITA

-V skladu s cilji pouka dosegati čim višje ravni ustreznega, razumljivega, pravilnega in učinkovitega ustnega in pisnega sporazumevanja.

- Zagotavljati standard sporazumevalne zmožnosti, potrebne v poklicnem okolju in v širši družbeni skupnosti.

SLOVENŠČINA
Edini splošnoizobraževalni
predmet na ZI

UČNI JEZIK
Vloga izpraševalcev!

UČNI PREDMET

OPERATIVNI CILJI ZAKLJUČNEGA IZPITA

Ugotoviti zmožnost učinkovitega sporazumevanja in obvladovanja dejavnosti, navedenih v KZ. To kandidat doseže s:

pisnim izdelkom
(razumevanje neumetnostnega besedila, zmožnost tvorjenja neumetnostnega besedila)

pogovorom na ustnem delu izpita (zagovarja pisni izdelek, izrazi in utemelji doživljanje, razumevanje in vrednotenje književnega besedila)

ZGRADBA ZI IZ SLOVENŠČINE

- **Pisni del** (90 minut)

Pisni izpit ovrednoti učitelj, ki je kandidata poučeval.

- **Ustni del** (20 minut priprave + 20 minut odgovarja)

Poteka pred komisijo. Izpraševalec/ocenjevalec je učitelj slovenščine, ki je kandidata poučeval v zaključnem letniku.

Naloge za pisni in za ustni del izpita sestavi aktiv učiteljev slovenščine.

Pisni del ZI iz slovenščine

Branje/poslušanje neumetnostnega (strokovnega/uradnega) besedila (približno 400 besed).

Pisanje neumetnostnega (uradnega) besedila

Pisno razčlenjevanje neumetnostnega besedila

Pomenska
Pragmatična
Besednoslovnična
Tvarna

- Naloge zaprtega tipa
- Naloge polodprtega tipa
- Naloge odprtega tipa

Priprava izpitnih nalog

- Opredelimo izpitne cilje, da zagotovimo veljavnost ocenjevanja.
- Izberemo ustrezno besedilo za razčlenbo.
- Sestavimo naloge različnih tipov, za vsako določimo ustrezno št. točk.
- Vsaki izpitni nalogi določimo taksonomsko stopnjo.
- Izdelamo mrežni diagram.
- Sestavimo točkovnik in rešitve z navodili za ocenjevanje.

Kandidati s posebnimi potrebami

Kandidatom s posebnimi potrebami šola prilagodi opravljanje zaključnega izpita v skladu z odločbo o usmeritvi, izdani na podlagi Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo). Možne so naslednje prilagoditve:

- – podaljšan čas opravljanja izpita,
- – zagotovitev posebnega prostora, prilagoditev v prostoru oziroma prostora in prilagoditev opreme,
- – opravljanje izpita s pomočjo računalnika in uporaba posebnih pripomočkov,
- – opravljanje izpita s pomočjo pomočnika,
- – prilagoditev oblike izpitnega gradiva,
- – prilagoditev načina opravljanja praktičnega dela zaključnega izpita.

Mrežni diagram za razčlemba neumetnostnega besedila

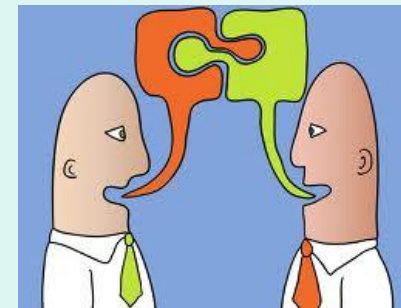
Cilji					Taksonomske stopnje		
Sprejemanje besedila				Tvorjenje besedila (50 %)	1	2.	3.
Pomenska in pragmatična razčlemba (25 %)		Jezikovna razčlemba (25 %)			Poznavanje (20 %)	Razumevanje, uporaba, analiza (30 %)	Sinteza, vrednotenje (50 %)
Pomenska	Pragmatična	Besednoslovnična	tvarna				
8	4	8	5	25	10	15	25

Pri sestavljanju pisnega izpita moramo biti pozorni, da:

- izberemo ustrezno besedilo,
- je izbrano besedilo povezano s stroko,
- je dolžina besedila primerna,
- navedemo vir.

Ustni del ZI iz slovenščine

1. Zagovor pisnega dela izpita

Navodilo, naj kandidat zagovarja svoj pisni izdelek. Kopija kandidatovega pisnega izdelka je **priloga** navodilu.

2. Pogovor o prebranem književnem besedilu ob odlomku na izpitnem listu

Navodilo, naj kandidat izrazi in utemelji svoje razumevanje odlomka književnega besedila.

3. Pogovor o prebranem književnem besedilu za domače branje

Navodilo, naj kandidat izrazi svojo bralno izkušnjo ob književnem besedilu domačega branja.

Merila za vrednotenje ustnega izpita (50 točk)

Jezik (15 točk): zagovor pisnega dela izpita

- utemeljevanje svojih rešitev (5 točk)
- popravljane napak (5 točk)
- utemeljevanje popravkov (5 točk)

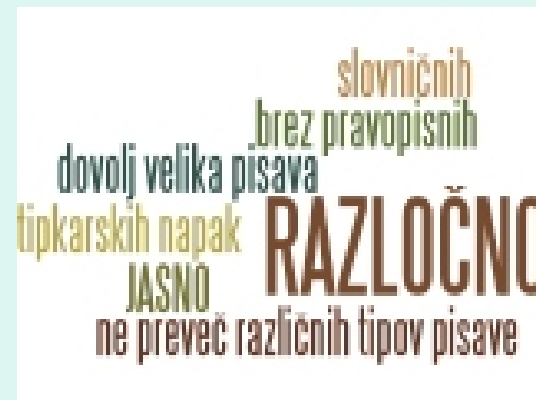
Književnost (30 točk)

- izražanje **razumevanja odlomka književnega besedila in utemeljevanje razumevanja** (15 točk = 10 točk razumevanje + 5 točk utemeljevanje)
- **pogovor o bralni izkušnji besedila domačega branja** (15 točk = 5 točk doživljanje + 5 točk vrednotenje + 5 točk utemeljevanje)

Kultura dialoga (5 točk)

- Aktivno sodelovanje v pogovoru in upoštevanje govornega položaja (2 točki)
- tvorjenje razumljivega in jezikovno pravilnega besedila (3 točke)

Oblika izpitnih listkov

Pozorni moramo biti na to, da:

- je besedilo čisto, brez temnih lis,
- besedilo ni preslikano iz starih ali popisanih predlog,
- sta velikost črk (12) in tip pisave (Arial, Times New Roman) primerna,
- na izpitnem listu ni preveč različnih tipov pisave,
- v besedilu in nasploh na izpitnem listku ni tipkarskih, pravopisnih, slovnicih napak.

Priporočila za sestavo izpitnega listka za ustni del izpita

1. Navodilo naj bo zapisano v vikalni obliki.
2. Izpitni listek naj bo oblikovan v skladu s priporočili za ustni del izpita.
3. Upoštevajmo zaporedje posameznih delov na izpitnem listku.
4. Ob priloženih umetnostnih besedilih navedimo ime in priimek avtorja, leto nastanka oz. izida, naslov, prevajalca.
5. Žig

Hvala za pozornost!

